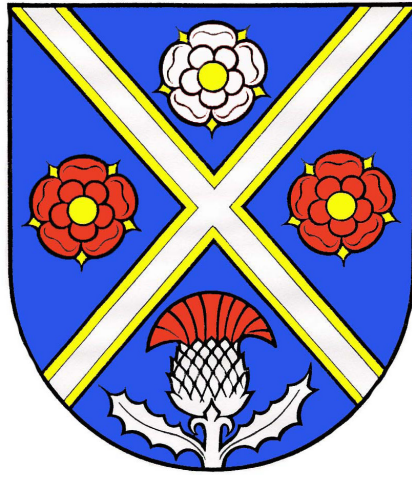

PROGRAM
hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce **BLATNICA**
na roky 2015–2023

Obsah

ÚVOD	4
1 ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ	4
I. AUDIT ÚZEMIA	4
1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA	4
1.1 1.1 Základné informácie	4
1.2 História obce	4
1.3 Širšie územné vzťahy	9
1.4 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie	9
2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY	9
2.1 Prírodné charakteristiky	9
– geomorfológia, klimatické podmienky, hydrologické pomery, pôdna charakteristika, fauna a flóra, krajinná štruktúra	
2.2 Ochrana prírody	10
– chránené územia, NATURA 2000, ÚSES	
2.3 Životné prostredie	11
– Ovzdušie, voda, odpady, seizmicita, radónové riziká, environmentálna regionalizácia	
3. LUDSKÉ ZDROJE	12
3.1 Demografická situácia obce	12
– Stav a vývoj obyvateľstva, pohyb obyvateľstva, veková štruktúra obyvateľstva	
3.2 Vzdelávanie, vzdelanosť obyvateľstva	12
3.3 Vierovyznanie a národnostné zloženie	12
4. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ	13
4.1 Pamiatky a tradície	13
– Tradície, kultúrne a historické pamiatky, osobnosti, rodáci	
4.2 Spoločenský život	14
– Kluby, spolky, združenia, spoločenské aktivity a akcie	
5. MATERIÁLNE A FINANČNÉ ZDROJE	15
5.1 Bývanie a bytový fond	15
5.2 Základná a technická infraštruktúra	15
– Doprava, voda a odpady, komunikačné a informačné siete, elektrina, plyn	
5.3 Občianska infraštruktúra a vybavenosť, sociálna infraštruktúra	16
– Občianska vybavenosť a služby, sociálne a zdravotné služby, školstvo a vzdelávanie, kultúra a osвета, zariadenia pre rekreáciu, šport a oddych, administratíva a verejná správa	
6. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV	18
6.1 Podnikateľská sféra	18
– primárny sektor, sekundárny sektor, terciálny sektor, kvartérny sektor, organizačná štruktúra hospodárstva	
6.2 Trh práce	18
– zamestnanosť, nezamestnanosť	
II. ANALÝZA SITUÁCIE V OBCI	18
7. SWOT ANALÝZA	18
8. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA	19
8.1 Audit problémov – najdôležitejšie problémy	19
8.2 Kľúčové problémy matrica problémov	19
9. ANALÝZA VAZIEB NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY VÚC	19
9.1 PHSR VÚC	19
9.2 ÚPN VÚC	20
10. ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMIA	20
10.1 Rozvojový potenciál územia	20
10.2 Disparity rozvoja	20

III. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	21
11. VÍZIA A CIELE ROZVOJA OBCE	21
11.1 Vízia	21
11.2 Ciele stratégie rozvoja	21
– prioritné oblasti, strategický /globálny cieľ/, všeobecné /strategické ciele/, špecifické ciele,	21
vyhodnotenie dotazníka	21
12. FINANČNÝ RÁMEC	24
12.1 Finančná náročnosť stratégie	24
12.2 Zdroje financovania stratégie	24
PROGRAMOVÁ ČASŤ	24
I. PROGRAM ROZVOJA	24
1. PRIORITY A OPATRENIA PROGRAMU	24
Priority, opatrenia a indikatívne aktivity, väzba na prioritné oblasti a ciele	24
II. IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PROGRAMU	25
2. ZABEZPEČENIE IMPLEMENTÁCIE PROGRAMU	25
2.1 Sociálno-ekonomické partnerstvo	25
2.2 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie programu	25
2.3 Organizačné zabezpečenie implementácie programu	25
3. ZÁKLADNÝ IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PROGRAMU	27
3.1 Indikatívny finančný rámec programu	27
3.2 Realizačný rámec opatrení	27
4. MONITORING	27
5. ČASOVÝ HARMONOGRAM	28
ZÁVER	28

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku na území, ktorého sa obec nachádza.

Na príprave tvorby PHSR na roky 2015–2023 spolupracovali:

Starostka obce: Ing. Ivica Súkeníková

Poslanci obecného zastupiteľstva: Ing. Jaroslav Bágel, Mgr. art. Karol Čičmanec, Vladimír Ďuris, Vladimír Froľa, Magdaléna Kozáková, Viera Novosedliaková, Bc. Jana Špániková.

Pracovníci Obecného úradu v Blatnici:

Ing. Ján Kohútka, Miroslava Štanclová, Ing. Janka Kňazková

Občania obce Blatnica

ANALYTICKO-STRATEGICKÁ ČASŤ

I. AUDIT ÚZEMIA

1. Základná charakteristika

1.1 Základné informácie

Kraj: Žilinský

Okres: Martin

Najbližšia železničná stanica: Pribovce-Rakovo

Rozloha obce: 1 katastrálne územie, 8.619 km²

Nadmorská výška: 500 m nad morom

Vodné toky: Blatnický, Gaderský potok vlievajú sa do Turca

Kód obce: 512 079

IČO: 00316571

DIČ: 2020594653

Počet obyvateľov k 1.1.2015: 941

Telefón/fax: 0434948101

Email: oublatnica@gaya.sk

Stránka obce: www.blatnica.sk

Adresa: Obec Blatnica, Obecný úrad, 1, 038 15 Blatnica

1.2 História obce

(5000–3300 mladšia doba kamenná – neolit)

– našli sa len pozostatky zvierat v jaskyniach vo vápencových bralách, najznámejšia je jaskyňa Mažarná

(3300–2000 neskorá doba kamenná – eneolit)

– nálezy kostených pozostatkov zvierat – medveď, jeleň, zajac

(2750–2250) stredný eneolit)

– v lokalitách Mažarná, Na Vyhni, Záhorie osídlené ľuďmi kultúry s kanelovanou keramikou, našli sa zlomky kamenných sekeromlatov, črepy mis a zdobených nádob

(2000–1450) stará doba bronzová)

– výrazné ochladenie

(1450–1250) stredná doba bronzová

– v období Keltov sa Blatnica dostáva do priameho kontaktu s laténskou civilizáciou budovanie hradísk napr. Plešovica s pozostatkami valových opevnení, časť obce Sebeslavce sa stávajú významným sídlom aj miestom obchodovania

1250–751 mladá a neskorá doba bronzová

– nález bronzovej ihlice s tzv. pečatidlovou hlavicom na Plešovici, diadém a honosný prívesok, splývavý záves s retiazkami a príveskami, zbrane, nástroje, sekeromlaty, sekerky, kosáky, špirálovité náramenice, náramky, zubadlá, meč s čiaškovitou rukoväťou, nánožné kruhy...

750–451 stará doba železná

– v tomto období sa ľud lužickej kultúry začal zaoberať dolovaním a spracovaním železa, popri medi a bronz, stavali sa opevnené sídla, vyrábali železné zbrane, pracovné nástroje, šperky, keramika vyrábaná na hrnčiar-skom kruhu, dokumentujú to nálezy hradísk na Plešovici a Strednej s horizontami až do doby laténskej.

450–275 včasná a stará laténska doba

275 – stredná mladá a neskorá doba laténska

– vplyvom kultúry Keltov, Dákov a germánskych Kvádov sa tu v syntéze vyvíja ľud púchovskej kultúry, ktorá má popri laténskej fáze aj antickú a rímsku fázu s vplyvmi rímskej kultúry a jej nástupcov. Charakterizuje ju vysoká úroveň spracovania kovov (medi, železa a striebra, obchodom a razbou prvých mincí, budovaním opevnených hrádok a osád s kamennou dlažbou, kruhovou keramikou s vetvičkovými a lineálnymi ornamentami. V okolí Blatnice sídliská Plešovica, Stredná, Vlčie Bralo, Sokolče, Dúpna, Konský Diel, Na Vyhni.

Doba sťahovania národov 381–6. storočie

– vplyvy karpatskej a stredodunajskej mohylovej a pilinskej kultúry

1250–751 mladá a neskorá doba bronzová

– kosáky sedmohradského typu z Blatnice v rokoch 1300–1200 pred n.l.

významným dokladom starého osídlenia bol nález bronzovej ihlice s tzv. pečatidlovou hlavicom v jaskyni Mervová nad Plešovicom, kde bolo aj hradisko obohané valmi – mladšia doba bronzová bola dokladovaná pozostatkami ľudu lužickej kultúry (resp. kultúry ľudu popolnicových polí), ktorý osídlil územie kotliny Turca v rokoch 1300–700 pred n.l. – nálezy bronzových predmetov, ozdôb – diadém a honosný prívesok, splývavý záves s retiazkami a príveskami, zbraní a nástrojov, sekeromlatov, sekery s hrebeňovitým tylom je možné nájsť v Národnom múzeu v Budapešti. Nálezy z okolia priekop Blatnického hradu sekeru s hrebeňovým tylom, dvojramenným mlatom, sekerky, kosáky, špirálovité náramenice, náramky, nánožné kruhy, zubadlá, meč s čiaškovitou rukoväťou, britva tvorili súčasť zbierok Františka Révaia, ktorý ich tiež daroval do múzea v Budapešti

8. a 9. storočie

– vzácny nález hrobu Veľkomoravského veľmoža (790–830) pri oraní v Sebeslavciach, známy ako blatnický nález, ktorého súčasťou bol vzácny blatnický meč, železné bronzové zlátené kovania, bronzové nášivky, kópia, strmeň a sekera patriaca k postroju koňa – zbierka sa nachádza v Národnom múzeu v Budapešti.

1230

– prvá písomná zmienka o obci

1300

– prvá zmienka o blatnickom hrade, keď sa spomína Peter z Berzevíc, podľa niektorých zdrojov ho vybudovali templári, či zvolenský župan magister Donč, bol obývaný do roku 1790 potom pomaly pustol, spolu s hradom bol vystavaný starobylý kostol sv. Ondreja v Sebeslavciach

1699

– prvý urbár pre dediny blatnického panstva

koniec 17. storočia

– výstavba kúrie, v roku 1785 prebudovaná, pristavený portikus so šiestimi kanelovanými stĺpmi

1785

– začiatok výstavby evanjelického kostola

2. tretina 18. storočia

– výstavba neskorobarokového kaštieľa

1831

– cholera, na ktorú zomrelo v obci asi 200 ľudí

1850–1900

– rozvoj olejkárstva a šafraníctva, cestovanie občanov do Ruska

1885

– založenie poštového úradu v obci v úrade bola žena Izabela Textorisová, neskôr významná ako prvá slovenská botanička

1887

– založenie Dobrovoľného hasičského zboru v Blatnici

1900

– začiatok výstavby tzv. Starej školy

1903

– prvýkrát sa hralo ochotnícke divadlo

1914 – 1918

– prvá svetová vojna, mnoho občanov v nej padlo, mnohí sa vrátili ranení

1921

– prvý slovenský hraný film Jánošík, nakrútený rodákmi obce bratmi Siakelovcami
réžia Jaroslav Siakel'

1925

– začiatok výstavby obecnej strážnice

1928

– zavedenie telefónu v obci

1937

– začiatok budovania regulácie potoka, elektrifikácia obce

1938 – 1945

– druhá svetová vojna

10. apríl 1945

– oslobodenie obce rumunskou armádou

1948

– Založenie JRD

1949

– zavedenie pravidelnej autobusovej dopravy Blatnica-Príbovce-Martin

1950

– zriadenie kina

1955

– zavedenie miestneho rozhlasu

1960

– najväčšia potopa v histórii obce, ulice a domy boli zatopené

1962–1963

– natáčanie filmu Jánošík I., II. réžia Paľo Bielik

1957–1962

– začiatok výstavby a otvorenie novej budovy základnej školy

1977

– skolaudovanie novej budovy obecného úradu

1979

– začiatok výstavby vodovodu z Blatnickej doliny až do Martina

1979–1984

– výstavba materskej školy

1984

– spustenie Domu smútku do prevádzky

1992

– dokončenie Domu služieb

1993

– uvedenie skládky do prevádzky

1997

– začiatok výstavby kanalizácie a plynofikácie obce

1. apríl 2002

– Vyhlásenie Národného parku Veľká Fatra

2008

– ukončenie výstavby kanalizácie, v častiach obce, kde ju bolo možné vybudovať

2010–2014

– rekonštrukcia materskej školy, základnej školy – výmena okien, sociálne zariadenia...

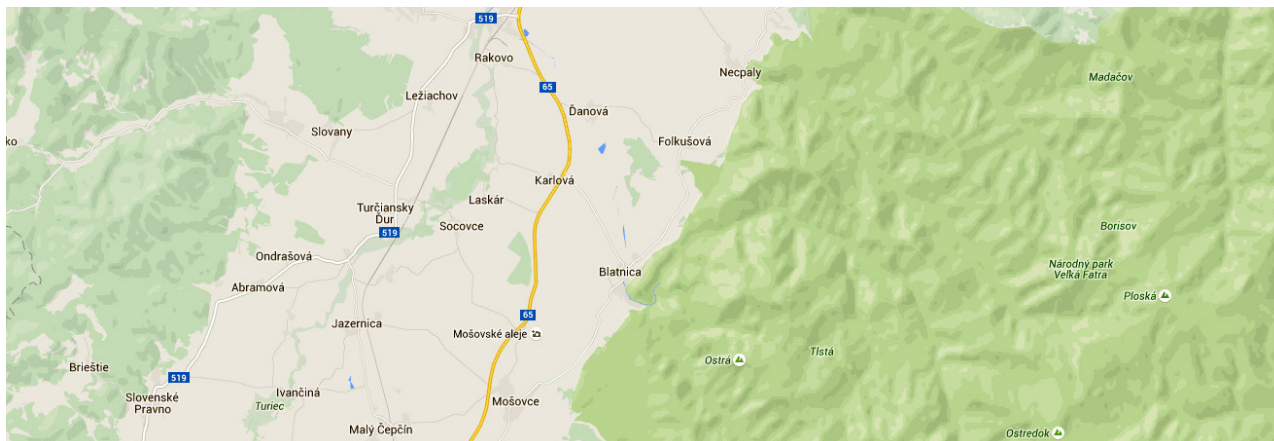
2009–2014

– Rekonštrukcia miestnych komunikácií

2013

– získanie titulu v celoslovenskej súťaži Dedina roka Dedina ako hostiteľ

1.3 Širšie územné vzťahy

Obec patrí medzi tie, ktoré majú pomerne veľký kataster. Hraničí s katastrálnymi územiami obcí Folkušová, Necpaly, Liptovské Revúce, Turecká, Harmanec, Mošovce, Socovce, Laskár, Karlová, Ďanová.

1.4 Stav územnoplánovacej a programovej dokumentácie

Obec má spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý bol schválený 14.05.2007. Väčšina jeho cieľov bola splnená, preto je potrebná aktualizácia.

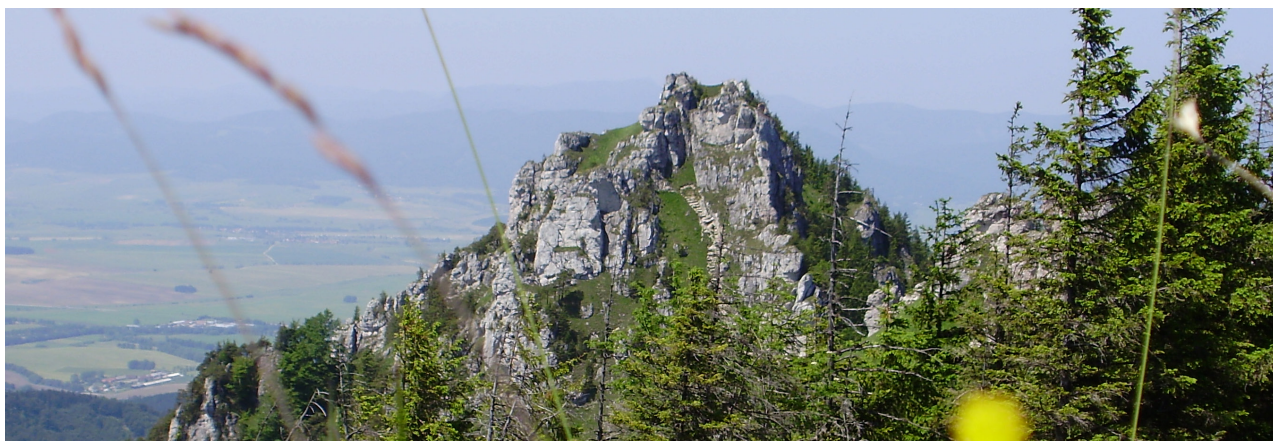
Obec nemá spracovanú aktuálnu územno-plánovaciu dokumentáciu. V roku 1984 bol riešený ÚPN–SÚ, ktorý riešil územie obce nadčasovo s dôrazom na nárast občianskej vybavenosti a bývania. V roku 1998 bol riešený Doplnok ÚPN SÚ, nie všetky zámery pôvodného ÚPN–SÚ boli naplnené, preto by bolo treba pôvodný územný plán doplniť.

2. PRÍRODNÉ ZDROJE A PODMIENKY

2.1 Prírodné charakteristiky

Geomorfológia

Obec Blatnica leží v Turčianskej kotline na úpätí horstva Veľkej Fatry. Veľká Fatra je krajinný celok geomorfologie Tatransko-Fatranskej oblasti. Územie spadá do rozhrania geomorfologického celku Turčianska kotlina a podcelku Mošovská pahorkatina. Patrí medzi najrozsiahlejšie jadrové pohoria, kde sa zachovalo mnoho-tvárne a málo narušené prírodné prostredie. Žulové jadro vystupuje na povrch len v oblasti Smrekovice. Ostatné časti územia budujú najmä usadeniny hornín druhohôr. Najvyššie časti pohoria zaberá Hôľna Fatra s najvyšším vrchom Ostredok 1592m.n.m. Hôľny typ reliéfu charakterizujú široké a výrazne zaoblené tvary s niekoľkými výčnievajúcimi vápencovými bralami. V zime sa vyznačuje početnými snehovými lavínami. Podcelok Bralná Fatra zaberá divoké, hlboko zarezané doliny vo vápencovo-dolomitických súvrstviach, ktoré sú prevládajúcim stavebným prvkom podložia. Bralnaté sú doliny i chrbty a vrcholy ležiace medzi nimi. Také sú doliny Gaderská, Blatnická, Dedošová, Vlkanová. Vo Veľkej Fatre sú priaznivé podmienky na tvorbu krasových útvarov.

Klimatické podmienky

Mierne teplá oblasť so zimnými priemernými teplotami -2 až -5 °C a letné teploty 16 až 18 °C. Počet dní so snehovou pokrývkou 60, 80 letných 30, 50. Najvlhkejším mesiacom je mesiac júl, minimum zrážok pripadá na január, resp. február.

Hydrologické pomery

Širšie záujmové územie patrí do povodia rieky Turiec, ktorá preteká severozápadne od obce. Blatnický potok pramení na severozápadnom svahu Veľkého Rakytova, má približne 10 km, v obci sa vlieva do Gaderského potoka, ktorý pramení v Gaderskej doline a má dĺžku asi 25 km a ústí do rieky Turiec pri Pribovcich.

Pôdna charakteristika

Pôdnym typom sú regozeme typické až regozeme pelické, hnedozeme erodované, stredne ťažké až ťažké. Ďalej typické čiernice, hlinité až ílovito-hlinité, menej ílovité, na niektorých miestach rašelina. V obci sa nachádzajú nasledovné BPEJ: 0833065, 088203, 082003, v časti obce Sebeslavce 0829203, 0988403.

Fauna a flóra

Živočíšna ríša je veľmi pestrá a druhovo rozmanitá. Rozľahlosť územia s dostatočne veľkými lesnými plochami relatívne málo narušenej prírody zaručuje mnohým živočíchom veľmi dobré životné podmienky. Z cicavcov tu nachádzajú útočisko také významné druhy živočíchov ako medveď hnedý, vlk dravý a rys ostrovid. Z menších mäsožravcov sa tu vyskytuje vydra riečna, kuna lesná a mačka divá. Jelenia a srnčia zver je charakteristická nielen pomerne vysokými a početnými stavmi, ale aj dobrou kvalitou. Množstvo jaskýň a skalných štrbín vytvára vhodné podmienky na početný výskyt netopierov. V bralnatých vápencových terénoch nachádzajú miesta na hniezdenie mnohé druhy vzácného vtáctva (orol skalný, sokol sťahovavý, krkavec, výr, skalár pestrý, murárik červenokrídly).

Najvýraznejšou krajinotvornou zložkou okolia obce sú lesy, ktoré pokrývajú viac než dve tretiny územia. Tu môžeme stretnúť tetra hľadáča, ďatľa čierneho, ďatľa trojprstého, horské druhy sov a na otvorených plochách tetra holniaka. Celkovo na území Veľkej Fatry je zaregistrované 60 druhov cicavcov, 110 druhov vtákov, 8 druhov obojživelníkov a 7 druhov plazov.

Rastlinstvo Národného parku Veľká Fatra je neobyčajne pestré, hlavne na svahoch, ktoré sú tvorené vápencami a dolomitmi. Zastúpené tu sú teplomilné, horské i vysokohorské druhy. Reliktný charakter majú rastlinné spoločenstvá skalných biotopov, na ktoré sa viažu najvzácnejšie prvky kveteny. Pretrvali najmä na miestach, kde rozvoj lesa nebol možný na strmých až kolmých skalných stenách, previsoch. Na území je zastúpená veľká skupina endemických a reliktných druhov, ktorých počet je jeden z najvyšších na Slovensku. V národnom parku kvitnú napr. Cyklámen fatranský, Soldanelka karpatská, Plesnivec alpský, Črievičník papučka, Poniklec slovenský a mnohé iné. Oblasť Gaderskej a Blatnickej doliny a masívu Tlstej je skutočnou botanickou záhradou. Najcennejšie sú endemity, ktoré sa vyskytujú iba v tejto oblasti. K najvzácnejším patria napr. Mak tatranský veľkofatranský, Pochybok huňatý, Arábka nová, Huľavník rakúsky a ružovkastokvitnúce jarabiny.

Krajinná štruktúra

Historicky krajinná štruktúra predstavuje súbor tých prvkov a javov v krajine, ktoré vznikli zámernou činnosťou človeka v priebehu jeho histórie až do nedávnej minulosti, a ktorou človek pretváral prírodu alebo vytváral nové dosiaľ zakázané štruktúry. Okolo obce sa nachádza prevažne lesná hornatá krajina, charakteristická tiež trvalo trávnatými porastami. Obec je vybudovaná na rovine.

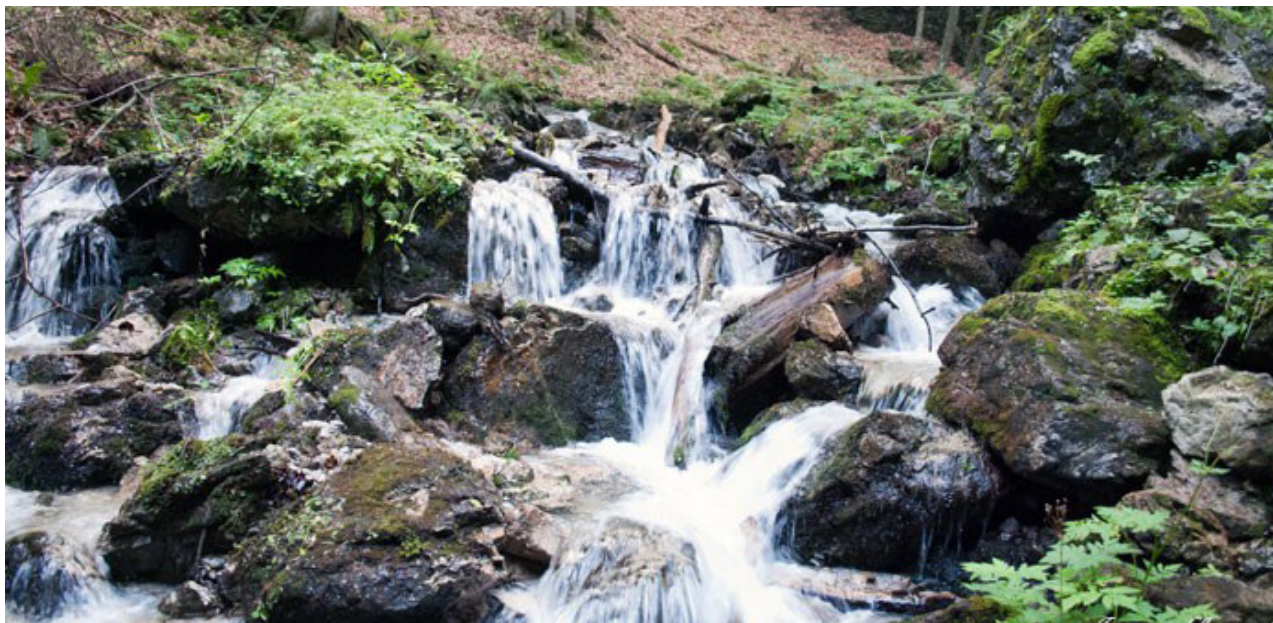
2.2. Ochrana prírody

Obec leží v blízkosti Národného parku Veľká Fatra, ktorý je najmladším národným parkom na Slovensku, ale svojou polohou, prírodnými hodnotami a príťažlivosťou hlbokých dolín, tichých zákutí, zachovalých lesov, krásnych výhľadov a rozmanitosťou biotopov, rastlinných a živočíšnych druhov patrí k vyhľadávaným miestam turistov, rekreantov, vedcov i ochrancov prírody. Národný park sa rozprestiera na ploche 40 371 ha a jeho ochranné pásmo tvorí 26 133 ha. Lesné spoločenstvá vytvárajú úplný sled vegetačných stupňov od dubovo-bukového v najnižších polohách cez bukovo-jedľovo-bukový, smrekovo-bukovo-jedľový, smrekový až po kosodrevinový v najvyšších polohách. Hornú hranicu lesa výrazne ovplyvnilo rozširovanie pasienkov v hrebeňovom pásme, ktorého intenzita začala narastať v 15. až 17. storočí.

Cenné sú spoločenstvá reliktných borín na dolomitových a vápencových skalách v západnej časti. Európskou raritou je výskyt tisu obyčajného. Ide o najväčšie sústredenie tejto dreviny v Európe.

V súvislosti so vstupom Slovenska do Európskej únie bola veľká časť územia Veľkej Fatry prihlásená ako súčasť celoeurópskej sústavy chránených území Natura 2000 ako chránené vtáčie územie (SPA) a územie európskeho významu (SAC).

Do záverov dolín Gaderskej a Blatnickej zasahujú aj chránené prírodné rezervácie Veľká skalná, Padva, Biela skala.

2.3 Životné prostredie

Ovzdušie

V obci a jej okolí sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia ovzdušia. Intenzita dopravy na území obce nie je veľmi veľká, stúpa iba cez víkendy, keď do obce prichádza veľa návštevníkov. Určitú úroveň znečistenia predstavuje skôr vykurovanie v rodinných domoch počas zimných mesiacov. Podstatne významnejšími znečisťovateľmi sú vzdialenejšie zdroje mestá Martin a Turčianske Teplice a tiež doprava medzi týmito mestami na ceste I/65. Vzhľadom ku priaznivým klimatickým pomerom je územie obce prevetrávané z okolitých hôr, čím dochádza k rýchlemu a účinnému rozptylu znečisťujúcich látok v ovzduší.

Hluk

Na území obce sa nenachádzajú žiadne väčšie zdroje hluku. Obec sa nachádza mimo frekventovaných dopravných tepien, cez obec nevedie žiadna železničná trať.

Zdrojom možného hluku je predovšetkým automobilová doprava na cestách I/65, III/06547, III/06548.

Voda

Cez obec pretekajú len menšie toky a to Blatnický a Gaderský potok. Potoky v obci sú relatívne čisté. V obci je vybudovaná ČOV a kanalizácia, ktoré sú spustené do prevádzky. V obci je vybudovaný vodovod, ktorý je napájaný vodou z Blatnickej doliny a voda v ňom je vysokej kvality.

Žiarenie

Okolie obce nie je vystavené žiadnemu typu nebezpečného žiarenia.

Environmentálna regionalizácia

Environmentálna regionalizácia predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia a odráža jeho stav v rôznych častiach územia SR. Kvalita životného prostredia je posudzovaná v piatich stupňoch kvality životného prostredia. Naša obec sa nachádza v prostredí vysokej kvality.

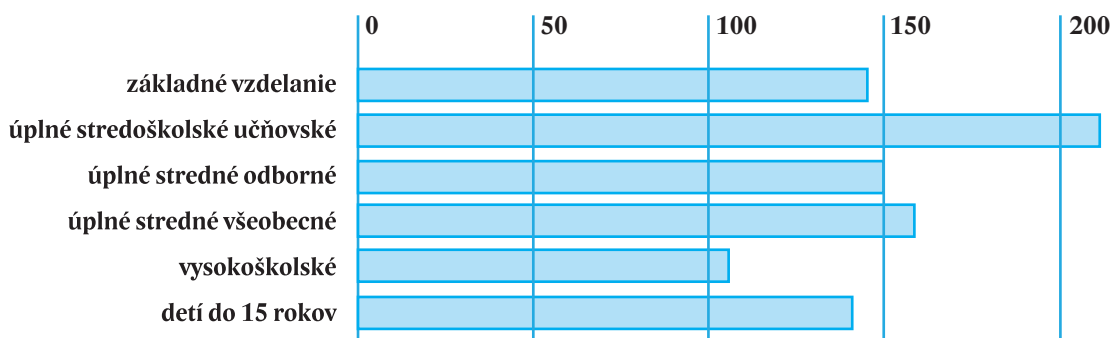
3. LUDSKÉ ZDROJE

3.1. Demografická situácia obce

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov k 21. máju 2011 obec mala 911 obyvateľov, z toho 467 žien v predproduktívnom veku (0–14) 140 obyvateľov, v poproduktívnom veku (65+) 136 obyvateľov, ekonomicky aktívnych obyvateľov 443, z toho 387 odchádzajúcich za prácou, pracujúcich v sektore primárnom 41, sekundárnom 163, terciárnom 231.

3.2 Vzdelávanie, vzdelanosť obyvateľstva

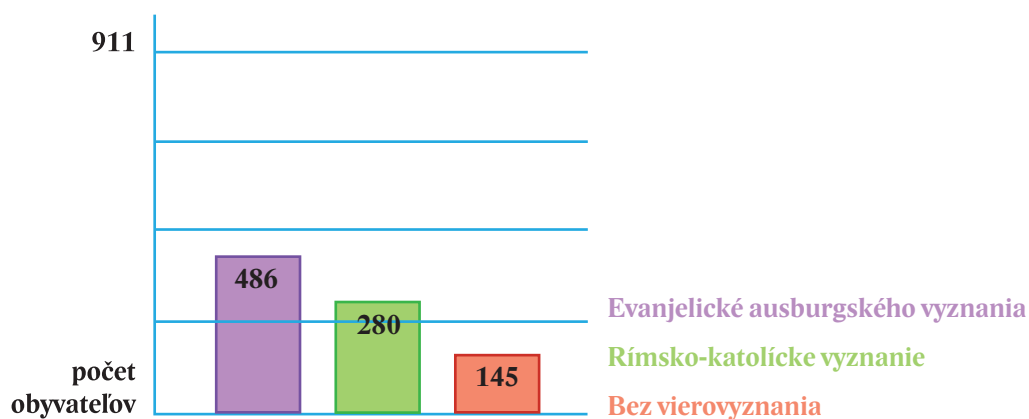
Vzdelanostná úroveň obyvateľstva je čoraz vyššia, z roka na rok pribúda vysokoškolsky vzdelaných ľudí. Základné vzdelanie má 148 obyvateľov, 210 úplné stredoškolské učňovské, 150 úplné stredné odborné, 157 úplné stredné všeobecné, 106 vysokoškolské, 140 je detí do 15 rokov.

3.3 Vierovyznanie a národnostné zloženie

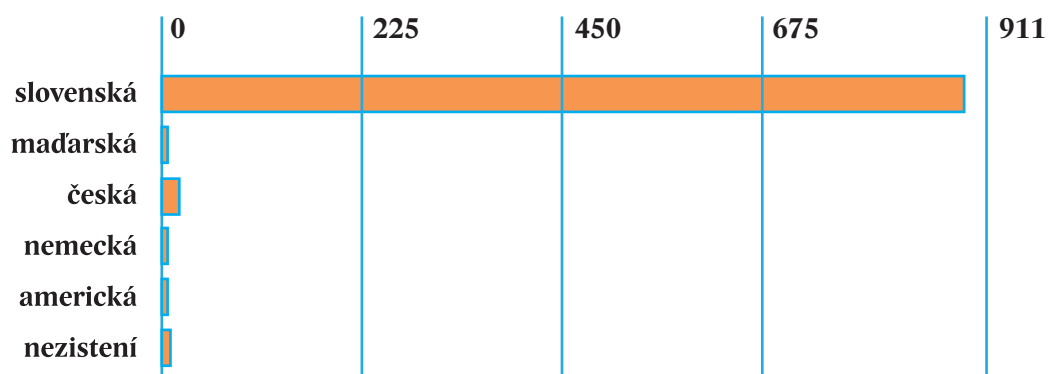
Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania:

Evanjelické ausburgského vyznania 486 občanov, Rímsko-katolícke vyznanie 280 občanov, Bez vierovyznania 145 občanov

Národnostné zloženie v roku 2014

slovenská 899, maďarská 1, česká 6, nemecká 1, americká 1, nezistení 3

4. KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ ZDROJE

4.1 Pamiatky a tradície

Blatnica je stará kultúrna obec s olejkársko-šafaníckou tradíciou a so zaujímavou ľudovou architektúrou. Na Plešovici sa nachádza hradisko osídlené v bronzovej dobe a v rímskej dobe. Blatničania boli v minulosti známi ako najchýrnejší olejkári, ktorí pochodili mnohé krajiny dostali sa až do Ruska na Sibír.

Pamiatky:

Zrúcanina Blatnického hradu z 13. storočia

Neskorobarokový kaštieľ z druhej tretiny 18. storočia

Prónaiovská kúria v nej sa nachádza Múzeum Karola Plicku

Kostol sv. Ondreja v Sebeslavciach

Evanjelický kostol

Zvonica

Pamätník SNP

Množstvo starých domov so zachovanými murovanými bránami

Ruský olejkársky dom

Osobnosti:

V obci sa narodilo a žilo množstvo známych a významných osobností poetka Maša Haľamová, prvá slovenská botanička Izabela Textorisová, bratia Jaroslav a Daniel Siakeľovci – natočili prvý hraný film Jánošík, Matúš Dulla advokát a politik, Oľga Textorisová, učiteľka autorka mnohých básní, Ján Kožehuba, autor mnohých učebníc pre základné školy, Magda Horváthová Runkovičová tvorkyňa krásneho herbáru, Michal Kysel' výrobca organov.

4.2 Spoločenský život

V Blatnici sú spolky a záujmové združenia, ktoré sa aktívne zapájajú do života obce.

V obci pracujú tieto záujmové združenia:

Dobrovoľný hasičský zbor /Obecný hasičský zbor/

Blatníckí seniori

Telovýchovná jednota Družstevník Blatnica

Spevácka skupina v rámci ZPOZ-u

Zväz protifašistických bojovníkov

Výbor Jednoty SD

Poľovnícke združenie Jasienok

Ochotnícky divadelný krúžok

Urbárske lesovlastnícke pozemkové spoločenstvo

Počas roka majú občania možnosť navštíviť tieto podujatia: Fašiangovú zábavu spojenú s pochovávaním basy organizovanú DHZ v Blatnici, Vynášanie Moreny, Detské karnevaly, Stavanie mája, Jánsku vatru, Letnú hasičskú zábavu, Deň matiek, Deň detí, Dni vidieka, Jesennú výstavu v ZŠ, Mesiac úcty k starším, Lampiónový sprievod, Mikuláš, Vianočné trhy, každý rok rôzne kultúrne podujatia konané v amfiteátri, v ATC, resp. rôzne divadelné hry nacvičené ochotníkmi a rôzne výstavy.

5. MATERIÁLNE A FINANČNÉ ZDROJE

5.1 Bývanie a bytový fond

Obec je tvorená väčšinou rodinnými domami, ktorým je pridelené 495 súpisných čísel. V centrálnej časti obce sa nachádzajú najstaršie domy, v súčasnosti sa mnoho z nich modernizuje a rekonštruuje. Trvale obývaných domov je okolo 250. V obci prevažuje nízka zástavba domov s 1–2 nadzemnými podlažiami, iba 3 bytovky sú s 3 podlažiami. Materiál nosných múrov tvorí väčšinou tehla, pórobetón, drevo, polystyrén s betónom, v starých domoch kameň.

Vydané kolaudačné rozhodnutia na novostavby rodinných domov:

Časové obdobie	Počet vydaných rozhodnutí
2012	3
2013	5
2014	3

5.2 Základná a technická infraštruktúra

Doprava

Obec Blatnica sa nachádza v Turčianskej kotline asi 17 km od okresného mesta Martin, 30 km od krajského mesta Žilina. Obec patrí do Žilinského samosprávneho kraja. Nosnou dopravou v obci je cestná doprava. Obcou neprechádza železničná trať.

Obcou prechádza štátna cesta č. III/0184 (cesta SNP), spájajúca obec s obcami Folkušová a Necpaly. Cesta č. III/06547, ktorá spája Blatnicu s obcou Mošovce a kúpeľným mestom Turčianske Teplice. Na druhej strane sa napája na štátnu cestu č. 65, ktorá spája obec s okresným mestom Martin. Cesta č. III/06547 tvorí dopravnú kostru obce a spolu s ďalšími hlavnými miestnymi komunikáciami tvorí základnú komunikačnú sieť, ktorú uztvárajú ďalšie krátke uličky po celej obci.

Obec Blatnica je zapojená do cykloturistických trás z Martina do Turčianskych Teplíc ako aj do Gaderskej a Blatnickej doliny. Celú cestnú sieť dopĺňajú poľné cesty vybudované pre potreby Poľnohospodárskeho družstva Gader ako aj lesné cesty pre potreby štátnych lesov po okolitých dolinách.

Obec leží mimo hlavných dopravných tepien, ale prostredníctvom ciest II. triedy je prepojená s okolitými mestami Martin a Turčianske Teplice, ktoré sa podieľajú na rozvoji obce najmä poskytovaním pracovných príležitostí. Hlavná záťaž spočíva v prímestskej autobusovej doprave, v zásobovacích a osobných vozidlách a v súčasnosti ju zaťažujú autá Štátnych lesov, ktoré vozia drevo z Gaderskej doliny.

Miestna autobusová doprava SAD Žilina spája obec predovšetkým s okresným mestom Martin a v dôsledku rentability spojov zabezpečujú blatnické spoje dopravu pre okolité obce Folkušová a Ďanovú. Pre potreby verejnej dopravy slúžia v obce 4 zastávky.

Najfrekvencovanejším miestom obce je námestie v strede obce, kde sa nachádzajú predajne potravín a zmiešaného tovaru, obecny úrad, pošta. Časť miestnych komunikácií je po rozkopávkach po plynofikácii a výstavbe kanalizácie zrekonštruovaná, časť ešte vyžaduje rekonštrukciu.

Voda

Obec Blatnica je zásobovaná pitnou vodou zásobovacím vodovodom z Blatnickej doliny. Odberatelia sú napojení vodovodnými prípojkami, na ktorých je osadený vodoměr na meranie vody.

Situácia v zásobovaní vodou je dobrá, potreba vody je krytá v plnom rozsahu. Vodovod prevádzkuje spoločnosť Turvod a.s. Martin.

Kanalizácia

Obec vybudovala kanalizáciu na odvádzanie splaškových vôd a ČOV v obci, ktorá sa nachádza na dolnom konci obce. Celá kanalizácia a ČOV sú plne funkčné. V niektorých miestach, kde nebolo možné vybudovať kanalizáciu sú malé ČOV, resp. ľudia používajú vodotesné žumpy.

Kanalizáciu a ČOV prevádzkuje Turvod a.s. Martin, ktorej je obec akcionárom.

Odpady

Riešenie vývozu a likvidácie komunálneho odpadu v obci Blatnica je zabezpečované dodávateľským spôsobom Technickými službami Turčianske Teplice resp. firmou Brantner s.r.o. V obci sa nachádzajú kontajnery na triedenie plastov a skla, ktoré sú pravidelne podľa harmonogramu vyvázané firmou Brantner s.r.o, tiež je v obci zavedený vrecový systém na vývoz plastov (tu môžu ísť okrem plastových fliaš, tetrapaky, konzervy z nápojov, fólie, kúpeľňový program z plastu a iné...). V obci sa uskutočňuje dvakrát do roka zber a odvoz nebezpečného odpadu (akumulátory, elektronický odpad) firma Brantner, ako aj zber železného šrotu firma Zberné suroviny Mošovce, tiež zber papiera a výkup použitého jedlého oleja firma Brantner, zber použitého šatstva je realizovaný viackrát do roka charitnými organizáciami. Obec má vybudovaný zberový dvor s kompostoviskom, kde môžu občania nosiť svoj odpad. Obec Blatnica má vlastný drvič na traktor, ktorý je používaný na drvenie konárov. Máme aj vlastnú skládku inertného odpadu, kde obyvatelia vyvážajú drobný stavebný odpad. Podrobnosti o nakladaní s odpadom rieši Všeobecne záväzné nariadenie obce.

Komunikačné a informačné siete

V obci sa nachádza množstvo telefónnych prípojok na pevnú sieť, ich počet sa rokmi znižuje, lebo väčšina obyvateľov používa mobilné telefóny.. Obec je pokrytá signálom mobilných operátorov Orange, T-mobile, O2, veľa domácností má i kombinované pokrytie. Cez obec sú trasované optické káble diaľkového charakteru.

Internet ako významný komunikačný prostriedok dnešnej doby si nachádza uplatnenie i v obci Blatnica. Občania obce sú predovšetkým napojení na bezdrôtový internet, ktorý v našej obci poskytuje od roku 2006 firma Gaya z Martina. Pokrytie signálom je zabezpečené prenosnými zariadeniami na streche hasičského domu a materskej školy a na domčeku patriacemu obci na Diele pred ATC. Internet tiež prevádzkuje firma Tip-net, T-com cez pevné linky a rôzni mobilní operátori. Televízne prijímače sú v obci väčšinou napojené cez satelity.

Elektrina

Vzdušné vedenia napájajú 7 transformátorov (základná škola, materská škola, evanjelický kostol, za Domom služieb, pri pamätníku SNP, pri Hoteli Gader, Sebeslavce), sekundárne rozvody sú vedené vzduchom na betónových stožiaroch, na ktorých je vedený aj systém verejného osvetlenia. Časť verejného osvetlenia je na oceľových stĺpoch. V novovybudovanej štvrti s rodinnými domami a k novým RD je elektrina vedená zemou.

Plyn

Obec má vybudovaný plynovodný systém, jednotlivé objekty sú napojené na plynovod STL prípojkami, merania spotreby plynomermi sú pre každé odberné miesto samostatné. Jestvujúca sieť vyhovuje terajšiemu stavu.

5.3 Občianska infraštruktúra a vybavenosť, sociálna infraštruktúra

V obci sú prevádzkované dve predajne potravín, drogerie a doplnkového tovaru COOP Jednota a predajňa v Dome služieb. Sú pomerne dobre zásobované všetkými základnými potravinami, mäsovými výrobkami a

rôznym iným tovarom. Ponuka chlebových a pečivových výrobkov je na dobrej úrovni. Predajne sú situované v centre obce. Do obce prichádza množstvo pojazdných predajní mäsa, zeleniny a ovocia, cukroviniek a iných väčšinou sezónnych výrobkov.

V obci sú tri pohostinské zariadenia, dva hotely, veľké množstvo penziónov. Prevádzková doba je prispôbená potrebám obyvateľov, pri pohostinských zariadeniach bola zohľadňovaná potreba dodržiavania nočného kludu.

V budove obecného úradu je zdravotnícke zariadenie, kde chodí všeobecná lekárka z Martina jedenkrát mesačne, väčšinou predpísať lieky a urobiť základné ošetrenie. Na druhý deň sú do obce privezené predpísané lieky. Väčšina občanov chodí k lekárovi do okresného mesta Martin alebo do Příbovíc. V Příboviciach je aj detská lekárka a lekárne. Zubnú lekárku určenú pre obec máme v Martine. Sociálne odkázaným a starším občanom nosíme obedy zo školskej jedálne.

Základná škola je staršia budova z roku 1964, boli na nej vymenené okná a dvere, interiér je pomerne dobre vybavený, sú zrekonštruované sociálne zariadenia v najhoršom stave je strecha budovy. Školu navštevuje okolo 30 žiakov. Vyučujú v nej 3 pedagogickí pracovníci. Prevádzku budovy zabezpečujú 3 pracovníci na čiastočné úväzky (školník, školníčka, kurič)

Materská škola je novšia budova, jej súčasťou je aj školská jedáleň. Na budove boli vymenené okná, opravená a ponatieraná strecha, urobená rekonštrukcia sociálnych zariadení, prestrešený vchod. Interiér je pomerne dobre vybavený. Materskú školu navštevuje v priemere 40 detí. Výchovný proces zabezpečujú 3- 4 pedagogickí zamestnanci podľa počtu detí a 1 prevádzková pracovníčka, 1 kurič na čiastočný úväzok. V školskej jedálni pracuje 1 kuchárka na plný úväzok, 1 pomocná kuchárka na čiastočný úväzok a vedúca Šj na polovičný úväzok. V školskej jedálni sa stravujú deti z MŠ zo ZŠ a iní stravníci väčšinou dôchodci a sociálne odkázaní občania.

Kultúra a osвета

Skoro každý mesiac sa v obci koná nejaké kultúrne podujatie, organizované obcou, ale aj materskou, či základnou školou, DHZ alebo Blatnickými seniormi. Na týchto podujatiach vystupujú so svojím programom deti zo ZŠ a MŠ, každý rok nejaká iná hudobná skupina. Seniori cestujú do Martina väčšinou na Šláger bombu, či iné kultúrne podujatia. V obci bývajú Dni vidieka s vystúpením folklórnych skupín, mali sme Templárske výpravy so zaujímavým programom o živote templárov. Filmom natočeným v obci bolo venované podujatie Blatnica vo filme. V obci sa nachádza Obecná knižnica Izabely Textorisovej s množstvom pekných kníh.

Na šport slúži futbalové ihrisko, tenisové ihriská v areáli Autocampingu pod Záhorím a v Hoteli Gader. Verejnú správu predstavuje Obec Blatnica a Obecný úrad, kde sa snažíme vyjsť občanom v ústrety. Je snaha vybavovať záležitosti, ktoré je možné, čím najrýchlejšie. Niektoré veci musia občania vybavovať v okresnom meste Martin alebo krajskom meste Žilina.

6. EKONOMICKÉ VYUŽÍVANIE ZDROJOV

6.1 Podnikateľská sféra

V primárnom sektore pracuje PD Gader, ktorého hlavnou výrobnou činnosťou je poľnohospodárska výroba, rastlinná výroba a chov zvierat. Z produkcie svojho mlieka vyrábajú vo vlastnej výrobní jogurty, zákvas, maslo, syry. Z repky olejnej vypestovanej na družstevných poliach lisujú olej. Tiež majú svoju vlastnú vodnú elektrárňu, ktorá vyrába elektrinu pre potreby PD.

Do tohto sektora patrí aj lesné hospodárstvo zastúpené Štátnymi lesmi Žilina.

Sekundárny sektor v obci Blatnica nie je zastúpený.

Terciárny sektor je zastúpený dvomi obchodmi, doprava z obce do okresného mesta je zabezpečená SAD Žilinského samosprávneho kraja, tiež v obci funguje zmluvná doprava rôznych firiem, ktorá dováža pracovníkov z našej obce. V obci sa nachádza pošta.

Kvarciárny sektor v obci predstavuje primárne a základné školstvo.

6.2 Trh práce

Väčšina obyvateľov cestuje za prácou do okresného mesta Martin, niektorí do Turčianskych Teplíc. Časť občanov je zamestnaná v obci v základnej škole, materskej škole, školskej jedálni, obecnom úrade, PD Gader, v hoteloch, v obchodoch, na pošte, v miestnych pohostinstvách, v Múzeu Karola Plicku...

Niekoľko občanov je nezamestnaných, časť je nezamestnaných dlhodobo. Toto číslo sa pohybuje okolo čísla 16. Niektorí z nich pracujú na obci kde sú povinní odrobiť 32 hodín.

II. ANALÝZA SITUÁCIE V OBCI

7. SWOT ANALÝZA

7.1 Silné stránky (Strong points)

- dobré podmienky pre rozvoj cestovného ruchu
- blízkosť krásnych, príťažlivých a zaujímavých lokalít, krásna príroda
- výhodná poloha na rovine v blízkosti mesta Martin
- čistá príroda (Národný park Veľká Fatra)
- bohatá história obce
- tiché a kludné prostredie bez rušivých vplyvov
- zdroje pitnej vody (čistá voda)
- vybudovaná technická infraštruktúra (elektrifikácia, plynofikácia, vodovod, kanalizácia, internet)
- dobré ubytovacie možnosti (2 hotely, 13 penziónov)
- vlastná výroba mliekárenských produktov a oleja
- vychádzajúci občasník Blatnica
- dostatok kultúrnych a spoločenských podujatí
- existencia knižnice
- pomerne vysoké % vysokoškolsky vzdelaných ľudí
- dobrý potenciál využitia poľnohospodárskej pôdy
- tradícia poľnohospodárskej výroby

7.2 Slabé stránky (Weak points)

- ešte stále poškodené niektoré miestne komunikácie po budovaní kanalizácie a plynu
- stredne vysoká nezamestnanosť
- nižšia úroveň ubytovania v autocampingu Blatnica, ktorý je majetkom obce
- nutnosť rekonštrukcie niektorých budov a parkovacích miest v obci
- slabšie povedomie občanov ohľadom ochrany životného prostredia
- hádzanie odpadkov do potoka
- občasný pohyb psov po uliciach

7.3 Príležitosti

- ubytovanie v súkromí a rozvoj turizmu
- agro-turistika
- skvalitnenie ubytovacích priestorov
- nový územný plán
- detské ihrisko v areáli ZŠ, rozširovanie v Parku národov
- využívanie financovania projektov zo zdrojov EÚ
- propagácia obce

7.4 Ohrozenia

- legislatívne zmeny
- byrokracia
- nedostatok financií
- vandalizmus, hlavne u mládeže
- nárast cien energií
- pokles počtu žiakov v základnej škole
- devastácia niektorých majetkov
- nevysporiadané vlastnícke vzťahy

8. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Jedným z najväčších problémov sú ešte stále miestne komunikácie, ktoré sú v zlom stave po výstavbe plynu a kanalizácie. Strecha na budove základnej školy je vo veľmi zlom stave napriek mnohoročnému záujmu obce o tento problém, poskytnutie finančných prostriedkov z ministerstva školstva stále zlyháva. Niektoré budovy, ktoré sú nie obecné napr. stará budova Jednoty, ktoré špatia centrálnu časť obce. Nízka úroveň ubytovania a autocamping, ktorý je majetkom obce, slabé povedomie občanov ohľadom ochrany ŽP, nedostatok financií na rozvoj obce. Zvýšený vandalizmus, hlavne u mládeže. Obec môže ešte viac využívať potenciál v oblasti cestovného ruchu.

Obyvatelia riešia svoje vlastné existenčné problémy viac ako spoločenské. Napriek tejto skutočnosti je kultúrno-spoločenský život v obci pomerne bohatý. Obec podporuje a vytvára materiálne podmienky pre kultúrne, spoločenské aj športové aktivity pre všetky kategórie občanov.

V oblasti cestovného ruchu je dôležitá propagácia obce, aj keď je pomerne často navštevovaná ešte stále je možné túto návštevnosť zvýšiť.

9. ANALÝZA VÄZIEB NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY VÚC

9.1 PHSR VÚC

Súlad PHSR obce Blatnica a PHSR Žilinského samosprávneho kraja. Obec pri svojich aktivitách vychádza z PHSR Žilinského samosprávneho kraja a jej aktivity sú v súlade s PHSR Žilinského samosprávneho kraja

Oblasť: konkurencieschopnosť regiónov

Strategický cieľ 4: Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti

Špecifický cieľ: 4.1 Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie na vidieku

Opatrenie: 4.1.2: Podpora rozvoja základných služieb na vidieku a obnovy dedín

Špecifický cieľ 4.2

Rozvíjať cestovný ruch

4.2.1 Zvýšenie trvalej udržateľnosti sektora cestovného ruchu v ŽSK a jeho odolnosti nepriaznivým ekonomickým výkyvom v Európe podporou zamerania na stabilného klienta

4.2.4 Budovanie a obnova turistických trás, cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov

4.2.6 Udržiavať jedinečné črty regiónov a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu

Špecifický cieľ 4.4

Racionálne a efektívne využívať prírodné a kultúrne dedičstvo regiónov pre rozvoj kraja

4.4.2 Ďalej zveľaďovať hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo

4.4.3 Zachovávať kvalitu a rozmanitosť prírodného dedičstva

Aktivity:

- realizovať projekty zamerané na dosiahnutie cieľovej kvality krajiny a zvýraznenie krajinného rázu
- zveľaďiť prírodné a významné krajinné prvky obcí a regiónu pre zvýšenie ich atraktivity a pestrosti
- podporovať zabezpečenie súladu medzi záujmami vlastníkov a užívateľov pozemkov či budov s verejno-prospešnými záujmami obcí a regiónu pri dosahovaní cieľovej kvality krajiny, ochrane prírodného a kultúrneho dedičstva v obciach a regióne.
- zvýšiť atraktivitu verejných priestorov v sídlach – podporovať komplexnú tvorbu a obnovu kvalitných verejných priestorov v sídlach s dôrazom na požiadavky komunity.
- posilniť spoluprácu architektov, samosprávy a miestnych obyvateľov pri tvorbe verejných priestorov v obciach a mestách s dôrazom na ich atmosféru a imidž miesta.

9.2 ÚPN VÚC

Obec spolupracuje so Žilinským samosprávnym krajom, vyššie uvedené dokumenty sú zverejňované pre verejnosť na pripomienkovanie, obec ich rešpektuje. Obec Blatnica nemá aktuálny územný plán. V prípade realizácie bude vychádzať z územného plánu ŽSK.

10. ANALÝZA POTENCIÁLU ÚZEMIA

10.1 Rozvojový potenciál územia

Rozvojový potenciál obce ovplyvňuje predovšetkým existencia prírodných krás obce, vrchy Ostrá, Tlstá, Ostredok, Drienok obidve doliny Gaderská a Blatnická, tiež napr. zrúcaniny hradu Blatnica, ktorý je bohato navštevovaný. Taktiež charakter obce, jej harmonické spojenie starej časti s novou časťou. Množstvo domov dýchajúcich históriou. Tiež vysoko rozvinutá poľnohospodárska výroba s mnohoročnou tradíciou.

10.2 Disparity rozvoja

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti) pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov. Postup ekonomickej reformy sprevádzalo zhoršenie ekonomickej situácie v okresoch s monoštruktúrnym zameraním výrobné základne. V okrese Martin prevládala hlavne strojárská výroba, ktorá bola nahradená mnohými inými výrobami, ale čiastočne súvisiacimi s týmto odvetvím. (Výroba poťahov do automobilov, výroba dielov do automobilov, výroba ložísk, ale aj úplne inými napr. výroba obuvi.)

Cestovný ruch nadobúda čoraz väčší ekonomický i sociálny význam pre rozvoj obce.

Ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí, zastavuje pokles obyvateľstva v obci, ovplyvňuje zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, vytvára príležitosti pre podnikateľské aktivity. Aktivuje rozvoj poľnohospodárskej výroby, remesiel, obchodu, a tak zlepšuje hospodárske a sociálne pomery miestneho obyvateľstva. Je zdrojom príjmu regiónu, nielen z tuzemských zdrojov, ale aj zo zahraničných zdrojov.

Podstatným faktorom rozvoja obce je životné prostredie regiónu. V súčasnej dobe je životné prostredie regiónu Turiec v pomerne dobrom stave, preto je ho potrebné udržiavať a chrániť.

III. STRATÉGIA ROZVOJA OBCE

11. VÍZIA A CIELE ROZVOJA OBCE

11.1 Vízia

Malebná obec, známa svojím krásnym okolím, je príťažlivá nielen pre turistov, ale je príjemným a pokojným miestom na bývanie. Obec, kde ľudia žijú v harmónii s prírodou. Obec, ktorej geografické podmienky umožňujú rozvoj cestovného ruchu. Obec s vybudovanými rekreačnými zariadeniami, ktoré lákajú turistov. Obec, ktorá má upravené budovy, rodinné domy, upravené okolie domov aj verejných priestranstiev. Školy sú vybavené modernou didaktickou technikou.

11.2 Ciele stratégie rozvoja

V ďalšom rozvoji obce je dôležité, aby sa rešpektovali podmienky zachovania vidieckeho rázu. Tichého, pokojného a zdravého životného prostredia obce a zároveň je potrebné zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce. Je dôležité rozvíjať aktivity v oblasti cestovného ruchu. V tomto prípade majú obyvatelia obavy z prípadného negatívneho pôsobenia zvýšeného počtu turistov na životné prostredie.

Strategický globálny cieľ

Obec Blatnica pre svoj rozvoj využije hodnoty vytvorené v slávnej minulosti, výnimočný ľudský potenciál prírodné a kultúrne bohatstvo. Chce byť obcou založenou na zásadách udržateľného rozvoja, s čistým životným prostredím. Zároveň si váži kultúrne dedičstvo a snaží sa zlepšiť kvalitu života obyvateľov.

Ciele a zámery vychádzajú z realizovaného prieskumu názorov občanov obce Blatnica. Výsledky prieskumu. Prieskumu sa zúčastnilo 25 respondentov pri rozdani 200 kusov dotazníkov s anketou.

Tabulkové a grafické vyhodnotenie otázok dotazníka

Pomer oslovených a zúčastnených
Oslovení 100%, Zúčastnení 12,5%

Účasť podľa pohlavia respondentov

Ženy	15
Muži	8
Neoznačené	2

Účasť respondentov podľa veku

Do 20 rokov	0
21–40 rokov	9
41–60 rokov	4
Nad 60 rokov	11
Neuvedené	1

Účasť respondentov podľa vzdelania

základné	0			
vyučení v odbore	5			
stredné s maturitou		10		
vysokoškolské		10		
neuvedené	0			

Účasť respondentov podľa zamestnania

zamestnanec		11		
podnikateľ, živnostník	1			
študent	0			
dôchodca		12		
nezamestnaný	1			

Kvalita života v obci

veľmi dobrá	1			
dobrá		10		
priemerná		11		
uspokojivá	3			
zlá	0			

Spokojnosť s jednotlivými faktormi v obci

Kvalita životného prostredia: spokojní 23, nespokojní 1, nevie posúdiť 1

Informovanosť občanov: spokojní 16, nespokojní 9

Možnosti kultúrneho a športového využitia: spokojní 7, nespokojní 15, nevie posúdiť 1

Školstvo, dostupnosť a kvalita: spokojní 19, nespokojní 3, nevie posúdiť 3

Stav technickej infraštruktúry: spokojní 7, nespokojní 17, nevie posúdiť 1

Propagácia obce: spokojní 9, nespokojní 14, nevie posúdiť 2

Údržba zelene: spokojní 17, nespokojní 8

Spolužitie medzi obyvateľmi našej obce v porovnaní s minulosťou

Zlepšilo sa	1			
Zhoršilo sa		6		
Je rovnaké			12	
Je nie dobré	1			
Neviem posúdiť		5		

V obci mi chýba

Viac aktivít			15
Lepší prístup k informáciám	4		
Technická vybavenosť a doprava	7		
Lepšie životné prostredie	2		
Viac služieb	5		
Iné	5		
Nič mi nechýba	5		

K rozvoju obce by som mohol /la/ prispieť

Svojimi vedomosťami	3			
Priamou spoluprácou	9			
Remeselnou zručnosťou	1			
Financiami	0			
Inak ako	2			

12. FINANČNÝ RÁMEC

12.1 Finančná náročnosť stratégie

Finančná náročnosť je pomerne vysoká, bez iných zdrojov ako svojich vlastných obec nie je schopná svoje zábery realizovať.

12.2 Zdroje financovania stratégie

- štátny rozpočet
- rozpočet obce
- európske fondy
- súkromné zdroje

PROGRAMOVÁ ČASŤ

I. PROGRAM ROZVOJA

1. PRIORITY A OPATRENIA PROGRAMU

Prioritou programu je podporiť rozvoj obce Blatnica. Cieľom je zachovať v obci čisté životné prostredie a zároveň byť modernou obcou so všetkými výdobytkami modernej doby. Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných zdrojov. Jedná sa o finančné prostriedky zo štátnych prostriedkov, alebo fondov Európskej únie. Predpokladom je vypracovanie kvalitných projektov na príslušné ministerstvá a inštitúcie.

Východiská:

Operačné programy pre programové obdobie 2014–2020:

Operačný program Kvalita životného prostredia

Operačný program Ľudské zdroje

Operačný program Integrovaná štruktúra

Operačný program Efektívna verejná správa

Program rozvoja vidieka

Cezhraničné projekty

Prioritná oblasť č.1 : Obnova a rozvoj obce

Strategický cieľ č.1

– Zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií so zameraním na miestnu infraštruktúru

Špecifický cieľ – Zlepšiť kvalitu miestnej infraštruktúry

Opatrenie č.1 – Budovanie miestnej infraštruktúry

1: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií

2: Výmena strešnej krytiny na budove ZŠ, výstavba telocvične

3: Zateplenie fasád ZŠ a MŠ

4: Výstavba multifunkčného ihriska

5: Úprava sociálnych zariadení a modernizácia v Dome služieb

6: Rekonštrukcia budovy Hasičského domu

7: Zlepšenie internetového pripojenia a rozšírenie

8: Dobudovanie Parku národov, rozšírenie detského ihriska, nové ihriská v rôznych častiach obce

9: Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia

10: Výstavba garáže v areáli materskej školy

11: Úprava parkoviska pri cintoríne, obnova oplotení, chodníky

12: Bezdrôtový rozhlas

13: Obnova ATC

14: Oprava humna za Deltou

15: Oprava partizánskeho bunkra

Priorita č.2 Rozvoj kultúrneho dedičstva

Strategický cieľ č.2 – Zachovanie kultúrnych tradícií, kultúrneho dedičstva a voľnočasových aktivít

Špecifický cieľ: Zvýšenie návštevnosti a počtu zapojených subjektov do kultúry

Opatrenie č. 1 – Kultúrne dedičstvo

1.Podpora činnosti Blatnických seniorov, hasičov, športovcov

2. Podpora a rozširovanie tradičných kultúrnych podujatí

Priorita č.3 Zlepšovanie životného prostredia

Strategický cieľ č. 3 – Skvalitnenie životného prostredia v obci Blatnica a motivovanie občanov

Špecifický cieľ: Zvýšenie separácie

Opatrenie č. 1 – Kvalita životného prostredia

1. Likvidácia čiernych skládok odpadu

2. Skvalitnenie a zlepšenie separácie odpadu, osвета medzi občanmi

3. Využívanie bioodpadu zo záhrad, budovanie kompostovísk občanmi vo vlastných záhradách

Priorita č.4 Vytváranie pracovných príležitostí v obci Blatnica

Strategický cieľ č.4 Zvyšovanie vidieckej zamestnanosti zameranie na cestovný ruch

Špecifický cieľ č.4 Vytváranie podmienok pre vznik nových pracovných miest

Opatrenie č. 4.1 Vidiecka zamestnanosť

Opatrenie č.4.2 Rozvoj cestovného ruchu

1.Uzatváranie partnerstiev so súkromným a verejným sektorom pri vytváraní nových pracovných príležitostí, čerpanie financií v rámci prístupu Leader

2. Podpora rozvoja cestovného ruchu- propagácia obcí Turca, informačné tabule, mapy, informačná brožúrka o atraktívnych miestach v obci a okolí, lesný náučný chodník, informačné tabule o filmoch, smerové tabule k významným pamiatkam

3. Rozvoj cyklotrás a turistických trás

Zoznam investícií je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu, všetky plánované investície sú rovnocenné, poradie dôležitosti nie je určené vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci jednotlivých ministerstiev a podľa reálnych možností obce.

II. Implementačný rámec programu

2. Zabezpečenie implementácie programu

2.1 Sociálno-ekonomické partnerstvo

2.2 Inštitucionálne zabezpečenie implementácie programu

2.3 Organizačné zabezpečenie implementácie programu

Na realizáciu stratégií obec potrebuje vlastné zdroje ale hľadá aj iné finančné zdroje. Obec sa bude usilovať o získanie dotácií v rámci pomoci EÚ – Partnerská dohoda na roky 2014-2020 a ďalších grantov, ktoré zabezpečujú rozvojové projekty, tiež snaha o získanie prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Implementačná časť je zameraná na popis postupov a organizačné zabezpečenie rozvojových aktivít strategického dokumentu.

Do týchto častí patrí aj systém monitorovania a hodnotenia, ktorý napomáha zistiť proces napĺňania jednotlivých cieľov.

Pre programovacie obdobie 2014–2020 je obec zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov a čerpanie finančných prostriedkov bude prostredníctvom Programu rozvoja vidieka opatrenie 7 a 19.

Opatrenie 7: Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

Podopatrenie: 7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie: investície budú zamerané na nasledovné oblasti:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehĺbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môžu zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju /napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod./zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry.

Investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry / rekonštrukcia/ modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrů, investície do rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov.

- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania-rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov.

Podopatrenie 7.5 Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, informačné body, smerové tabule...
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry /odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle, výstavba vyhladkových veží, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách...

Opatrenie 19 LEADER

Obec je členom MAS Turiec a sleduje tieto zamerania v rámci LEADER:

1. Konkurencieschopnosť a diverzifikácia poľnohospodárstva a lesníctva

Podpora podnikov, malých fariem, mladých farmárov, cieľom má byť zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a lesníctva, podpora začatia podnikania, umiestnenie produktov na trh, investície do spracovania a marketingu miestnych výrobkov, krátke dodávateľsko-odberateľské reťazce, diverzifikácia poľnohospodárskej výroby

2. Kvalita života

Obnova a rozvoj obcí cez investície do drobnej infraštruktúry a miestnych služieb, zveľaďovanie vidieckeho priestoru, vytváranie podmienok pre podnikateľskú, komunitnú, spolkovú a športovú činnosť obyvateľov, posilňovanie tradícií, histórie územia a zvykov.

3. Vidiecky cestovný ruch

Verejné a súkromné investície do rozvoja VCR, investície, ktoré zvýšia a podporia využitie potenciálu VCR v území, zlepšia kvalitu služieb, vytvoria doplnkové služby, investície do podpory agroturizmu, marketing a propagácia, infraštruktúra VCR, investície v oblasti rozvoja cykloturistiky a pod.

4. Technológie šetrné k životnému prostrediu

Inovácie a vedomostná základňa vo vidieckych oblastiach a využívanie IKT – investície do OZE, vzdelávacie a informačné akcie, výmenné návštevy podnikov, spolupráca – zameranie na zavádzanie inovácií, zlepšovanie výkonnosti podnikov, prenos vedomostí v oblasti cestovného ruchu, investície podporujúce využívanie IKT.

Podopatrenie 19.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnych akčných skupín

Názov operácie

Príprava a vykonávanie projektov spolupráce MAS

Opis operácie:

V rámci podopatrenia projektov spolupráce môže ísť o dva typy spolupráce:

1. Národná-MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS a / alebo s verejno-súkromnými partnerstvami, ktoré pracujú na princípoch LEADER na území SR

2. Nadnárodná-MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS v EÚ/alebo s verejno-súkromným partnerstvom, ktoré pracujú na princípoch LEADER, na území EÚ alebo 3 krajín.

Vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie obce – požiadavka na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

3. ZÁKLADNÝ IMPLEMENTAČNÝ RÁMEC PROGRAMU

3.1 Indikatívny finančný rámec programu

3.2 Realizačný rámec opatrení

Tu fungujú štyri organizačné zložky:

Riadiaci orgán: starosta a obecné zastupiteľstvo

Výkonný orgán: poverení pracovníci

Finančný orgán: ekonóm obce

Kontrolný orgán: hlavný kontrolór obce

4. MONITORING

Overovanie a kontrolovanie opatrenia

Riziká implementácie opatrenia

- v procese verejného obstarávania
- pri výbere prijímateľov
- v informačnom systéme
- v kontrole žiadostí o platbu

Opatrenia na zmiernenie rizika implementácie

Povinnosť postupovať v zmysle platnej legislatívy o verejnom obstarávaní

Overiteľnosť a kontrolovateľnosť je zabezpečená systémom administratívnych kontrol a kontrol podľa platnej legislatívy.

5. ČASOVÝ HARMONOGRAM

Ku väčšine projektov je potrebná projektová dokumentácia na jej prípravu sú potrebné minimálne 3–4 mesiace podľa náročnosti. Výzvy bývajú vyhlásené jedenkrát do roka, príprava a tvorba spracovania žiadosti na projekt jeden až tri mesiace podľa náročnosti projektu, proces obstarávania ak je možný cez elektronické trhovisko doba sa skracuje, cez vestník minimálne dva mesiace. Niekedy je možné vypracovávať niektoré opatrenia súbežne. Finančná náročnosť sa upravuje podľa konkrétnych projektov a stanovuje sa v miestnych akčných plánoch.

Akčné plány schvaľuje obecné zastupiteľstvo podľa finančných prostriedkov a skutočných výziev na jednotlivé projekty. Akčné plány musia byť reálne podľa finančných a časových možností, konkrétne, flexibilné, verejne kontrolovateľné, s možnosťou monitorovania a s možnosťou hodnotenia v merateľných jednotkách.

Záver:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Blatnica je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Predstavuje nástroj na efektívne riadenie rozvoja, riešenie problémov obce, podporuje rozvoj aktivít potrebných pre rozvoj obce. Zámerom programu bolo špecifikovať problémové oblasti a nájsť ich riešenia. Na začiatku tvorby dokumentu boli občania oslovení formou ankety. Pri spracovaní analýzy boli použité všetky verejne dostupné údaje a informácie. Obec Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja monitoruje, každoročne vyhodnocuje jeho plnenie.

Hlavným cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Blatnica je zlepšiť kvalitu života obyvateľov, sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a skrášliť obec tak, aby sa v nej cítili aj občania aj návštevníci obce skutočne dobre.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Blatnica na roky 2015–2023 bol schválený Obecným zastupiteľstvom v Blatnici uznesením č. 53/2015 zo dňa 26.11.2015.